

Kjöbenhavnsposten.

Redigeret og udgiven af A. P. Liunge.

10de Aarg.

Fredag d. 22. April 1836.

N° 117.

Forsendes, ifølge Kongelig allernaadigst Tilladelse med Posten, saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

Konstudsstillingen.

IX.

Førend vi forlade tredie Stue, vilde vi endnu kaste et Blik paa Hr. Jerndorfs „Parti af Frederiksborg“ (82). Det kan ikke negtes, at dette lille Maleri viser Hr. J's Konstneralent fra en bedre Side end hans Nr. 81. Er der end ikke megen Poesi deri, saa er der dog Intet at dable; det er correct, grundigt opfattet og rober i langt høiere Grad end hans forrige hans Stræben efter Naturtroskab, saa vi ikke kunne Andet end ønske ham lige saa godt Held til sine tilkommende Arbejder; naar der da træder en større aandig Fulde, en større Ibegehalt til, da vil Hr. J. vistnok hævde en hæderlig Plads Konstneres Række.

Vi forlade derpaa tredie Stue, og begive os ind i fjerde. Hvilken Mængde Mennesker! Herrer og Damer, Brillen og Forgynter, — Alt i Bevægelse mellem hinanden. En enkelt Konstner staaer bagved en eller anden kritiserende Gruppe og lytter ubemærkt. Hist er en Herre sopselsat med at forklare et Par Damer sine uforklarlige Tanker om Hr. Solbechs Blomsterpige Nr. 174. „Især maa jeg gjøre opmærksom paa det nydelig Rørende i hendes store Dine,“ — siger Ciceronen — „og see hvor naivt hun rækker Blomsterne frem imod os, ligesom hun vilde bede os at kjøbe dem.“ — „Ja ja!“ svarer Damen — „hun ser ud som hun havde læst alle Lafontaines Romaner.“ — Og denne Dame har Ret. Det synes som om Konstneren har villet vise os den personificerede Sentimentalitet, og vi kunne ikke undlade at advare mod denne Forvepning af Følelse og Foleri. Den samme falske Følelse, som i Poessen især gjorde sig gjeldende i den lafontaineske Skole, synes her at være stærk fremtrædende. Vi kunne saaledes ikke Andet end ansee Udtrykket i hele denne Figur for forfeilet. — Lad end være at Tegningen er upaaklagelig, Coloriten er dog ikke alene tør, men og tidsbeets urigtig; Skyggerne paa hendes Arm, hendes Kjole og mange andre Steder ere

altfor sorte; Haaret ligner glindsende Hovlespaaner; Motiverne i Drapperiet ere ret heldige, dog noget stive.

Vi komme nu til „Parti afovre Tallemarken“ af Hr. Louis Gurlitt. (Det staaer ikke anført i Kataloget). Vi vilde meget beklage, om Publikum, naar det kommer til dette Maleri, allerede skulde være træet af al den Nørskhed, der i Landskaberne paa denne Udstilling har gjort sig saa gjeldende; vi vilde beklage det, sige vi; thi dette Maleri fortjener at betragtes. Allerede det er et Fortrin, at dette Stykke virkelig giver en norsk Natur. Tønen deri er godt vedligeholdt; det Imponerende er godt fremtrædende, men — for ikke at tale om det uheldige Skum paa Vandfladen tilvenstre: — Træerne ere udelicat gjorte. De ere mere kradsede frem end malede. Blandt Stykkets Fortrin maa det og bemærkes, at man ser Blæsten i alle Træer, i Luften o. s. v. Nær herved hænger „Parti af Valdres,“ som ikke staaer i Kataloget, og „Parti af Søefjorden,“ (72), begge af samme Konstner. Med Hensyn til det første af disse Malerier maa vi bemærke, at Træerne i Forgrunden mangle Kraft og Runding; de stille sig ikke fra hinanden; og det Samme gjelder om Græsset og Urterne, som, naar man træder tilbage i den rigtige Distance, løber i een Masse; Hæverne, (eller maaſkee det skal være Kaniner?) forsvinde næsten aldeles — i den rette Distance. Tønerne i Maleriet ere fortræffelige; men da dette horer til de Malerier, hvortil der aldeles ikke horer nogen Tegning (i dette Deds uphilosophiske Hverdagsbetydning); da det tvertimod kun virker ved Farvernes Effect, er egentlig Alt saat, naar vi sige, at Tønen er ypperlig og Coloritens Enhed vel vedligeholdt. — Med Hensyn til Nr. 72 bemærke vi, at Skyerne ere saa svære, saa tunge, at man maa ængstes for, at de skulle falde ned; derimod ere Bjergene i Baggrunden særdeles heldige; deres Former som og Farvetønerne ere meget skønne. Figurerne tilvenstre oplive Landskabet, og svare meget godt til den Grundfølelse, Hr. G. har udtrykt; de synes ret at nyde den Hvile, hvortil denne Landskabs Nollighed og Stillehed indbyder. Det var meget ønskeligt, om Landskabsmalerne stedse vilde beslitte sig paa, at de Figu-

rer, de sætte paa deres Landskaber, udtale den samme Grundfølelse, som det øvrige Maleri; men man troer i Almindelighed, at det er nok, naar kun disse Figurer, som Staffage, ikke modstride ligefrem Grundfølelsen i Landskabet, eller med andre Ord: at det er nok, naar kun det, Figurerne gjøre og foretage, kan gjøres og foretages ifølge de fremstillede Omstændigheder. Enhver tænkende Kunstner vil derimod dog vist let indsee, at han herved berøver sig selv et væsentligt, om ikke det væsentligste Middel til at bibringe Beskueren den samme Følelse, som den, der i Begeistringens Dieblisk greb ham; og dette er dog vel hans nærmeste Hensigt, eller bør dog være det. Men hvor sjelden venter ikke Kunstneren, til Begeistringen kommer, — og kommer den, hvor sjelden venter han da, til den klare Besindighed træder til, saa at det bliver en beständig Begeistring, i hvilken Kunstneren er Seer, er Clairvoyant, og frembringer et genialt Værk, et Værk for Evigheden! Det er — mene vi — ikke nok, at Figurerne i et Landskab kunne foretage sig, hvad de nu paa Maleriet foretage sig; thi dette vilde kun være at sige: „Figurerne ere gode, naar de kun ikke ligefrem modstride Landskabets Grundidee.“ Men vi gjøre den Fordring til et Landskabsmaleri, at Figurerne — enkeltviis, som i Gruppering — skulle paa det bestemteste udtale den samme Grundidee paa deres Vis, fremstille den fra en ny Side, saa den klarere fremstiller sig for Beskueren, ja først naar den saaledes paatrænger sig Beskueren, at han ikke kan Andet end recipere den i al dens Klarhed og Bestemthed, først da har Arbeidet ægte ideel Enhed. Men vi sige kun dette i Forbigaaende, uden at ville have vore Ord oplycerede paa dette Maleri af Hr. Gurlitt, hvori vi netop finde Figurerne heldige.

Vi vende os da nu til Hr. Blunks „Portrait af Statsraad Thorvaldsen.“ (55) og man kan vist ikke mislignende Hr. B's Beskrævelse efter at fremstille den tænkende, geniale Kunstner i al sin Eiendommelighed, og vise ham selv med al den Fylde af Aand, den Ideeverden, der, levende i ham, født af ham, udstrømmer over Europa, og forbauser Landene. Det kom da her an paa at vise os ikke et Ansigt, men en heel Figur, gennemstrømmet af en Ideeverden, og saa at sige opløst i lutter Aand. Om dette er lykkes Hr. B.? vi mene det ikke, skjøndt vi vel kunne spore Beskrævelsen derefter i det tænksomme Blik. Vi vilde let blive uretfærdige, hvis vi vilde sammenligne dette Portrait med Hr. Professor Wæversbergs Portrait af Thorvaldsen; vi ville derfor kun betragte det for sig selv; Blikket altsaa, som vi nævned, er vel tænkende, men vi skulde tage meget feil i at mene, at Diet, hvis dets Næmning forfølges, gaaer forbi Gratiernes; hvem seer det da efter? eller hvorfor motiveres og forklares ikke dette Blik? Hele Stillingen er stiv og indholdsløs; Forholdene ere smaalige og forveilede; thi Overkropperen for lang imod

Nederdelen, Førelsen for stor imod Hviden. Allerede ved disse Misgreb, der ere saa iøinefaldende, at Enhver maa kunne see dem, kommer der noget Smaaligt i hele Figuren, som intetsteds har mindre hjemme end hos Thorvaldsen; men desuden ere de enkelte Forholde smaalige; saaledes kunne vi nævne Laarene, der have Lighed med Pølser, og netop faae det Smaalige derved, at de mangfoldige forskjellige Linier ere fattige i Styngninger og Brydninger; ogsaa Benene og Fødderne ere for korte. Hænderne ere fortegnede; Pegefingern paa høire Haand er næsten dobbelt saa tyk som Tømmelfingern paa venstre. Haaret er ikke naturligt nok; man skulde troe, at Kunstneren har villet vise ethvert enkelt Haar; men det er kun for Vorherre, at hvert Haar paa vore Hoveder ere talte, og ikke for Hr. Blunk. Ifølge dette er Haaret blevet mindre godt behandlet med Hensyn til Lys og Skygge. — I Henseende til de omkringværende Ting bemærke vi her kun, at Hovedet paa den ene Gratie er noget ugratiøst: Næsen er fladtrykt; Munden sidder skjævt i venstre Side af Hovedet, og Dinene ere for store.

Maaskee tage vi feil; men det forekommer os, at det har været Kunstnerens Hensigt at vise Thorvaldsen tænkende, men dog med et hen i Luften stirrende Blik; sandsynligviis er Gjenstanden for hans Tanker Gratiernes; idetmindste maae vi slutte dette af hans Stilling og Forhold ligeoverfor dem, endnu med Værktøiet i Haanden: men vi see dog ikke Thorvaldsen gennemstrømmet af og ligesom levende i den Forklarelse, som Joen til dette Mesterværk maatte udbrede over ham. Forresten kunne vi ikke forlade dette Maleri uden at gribe Leiligheden til at gjøre Publicum opmærksom paa den kunstneriske Frihed, der i Hr. Blunks Arbeider er kjendelig fremtrædende; dette er mindre Tilfældet i det her omtalte Maleri, mere i hans „Amor sovende paa en Klippe i Havet“, men især i det for et Par Aar siden udstillede Maleri, „Amor blandt Satyrerne.“ Vi tænke her paa Kunstnerens Stræben efter at give sin egen Ideegehalt, idet han giver Naturen, netop i Bevidstheden af at Ideegehalten kun har Værd, for saa vidt som den er overeensstemmende med Naturen; men dette er den, naar den er overeensstemmende med sig selv, saa at den ei indeholder nogen Modsigelse mod sig selv. Og atter Naturen har kun kunstnerisk Værd, forsaavidt den er overeensstemmende med Ideerne (og da her nærmest det Skjønnes Idee) og dermed overeensstemmende med sig. Det er i Bevidstheden herom, at Hr. Blunk dristig, og tilvisse med Rette, gaaer ud over Det, han seer for sine legemlige Dine, og med kunstnerisk Frihed bortskærer det Uovereensstemmende, og tilføjer det Overeensstemmende; kun saaledes nærmer Kunstneren sig i sine Fremstillinger til Ideet; og den kunstneriske Frihed bestaaer især i denne frie Tilnærmelse til Ideet.

Vi forlade da dette, og vende os — men hvorledes? Stuen er næsten bleven tom? mon konstnerisk Frihed og Idee kan fremme Folk saa snart? hist staaer kun en Herre og en Dame ved Hr. Kuchlers „Familiescene“ (62). Damen er smuk: hun har store blaae Dine, graeff Næse og de blonde Lokker skjæle sig frem under hendes Hat. Den unge Herre er begejstret; de maae vist være forlovede: thi hun lader noget kold ved hans konstneriske Begejstring. „Men, søde Emilie! feler Du da ikke Skjønhederne i dette mesterlige Maleri?“ — „Hm! jo, kjære Ven! men saa graeffelig begejstret — —?“ — „Begejstret!“ — gjentager han — „maa da ikke Enhver føle sig begejstret ved dette? disse sorte, glindsende Silkelokker, disse store sorte Dine, der vise, at hun kan hade og elske, den ægte romerske Næse, der rober Kraft, hvad enten i sin Etkov eller i sit Had; denne Mund, der er som skabt til et Flammekys; dette Emil om Læberne, som viser hendes ungdommelige Forsængelighed ved at blive pyntet, — Alt er fortræffeligt.“ — „Du synes?“ — spørger den graeffformede Emilie kold. „Om jeg synes det?“ svarer den unge Mand, og vender sig — „i Sandhed, bedste Emilie! Du er distrait; Du er bestemt distrait.“ — „Na nei! jeg stod kun fortabt i Beskuelsen af den unge Romer, der gaaer hist forbi Døren; jeg troer aldrig at have seet en kraftigere Mandfigur.“ — „Det synes jeg just ikke,“ — svarer hendes Ledfager. „Denne raske Stilling hæder ham usigelig godt; ikke sandt?“ — spørger Emilie med hemmelig Glæde. „Na! jo saamænd!“ — svarer Cavalieren, idet han kaster et spørgende Blik paa sin Dame, men Emilies Dine gløde, og ere stivt hæftede paa Romeren. — „Det Blik“ — vedbliver hun som i Tanker — dette Blik, som han hemmelig kaster til den smukke Romerinde, det rober et Besuv i hans Hjerter; er det da underligt, om det fænger hos Romerinden? Inden hun kommer fra Kirken, vil hun have modtaget en hemmelig Billet til et Stævnmøde; hun vil bære hans Blomst paa Bryttet, og — ikke sandt, søde Charles! en Pige er ikke at fortænke, om hun er svag nok til at indvillige i et Stævnmøde med en saa glødende, saa mandigskjøn Etker?“ — „Kom! lad os gaae!“ svarer Charles. „Hvorledes? jeg troer ordentlig, at Du er jaloux?“ spørger den skjælmste Emilie, idet hun glæder sig over sin Hævn. — „Kom, Emilie! der staaer En! lad os gaae! Ja — kom! kom! — Gud om det skulde være Kritikeren i Kbhvns-posten, der har staaet og hørt Altting!“ — Og det var virkelig ham, der havde staaet og hørt Altting. Smidderlid vil den smukke Emilie, der i Skjønhed ikke giver Kuchlers Romerinde Noget efter, ikke vrede paa os, naar vi give hende Ret i Alt, hvad hun om Romerens ægte mandige Skjønhed har sagt; men heller ikke maa hun vrede over, at vi give hendes Forlovede Ret i, hvad

han sagde om Romerinden. Endydermere tillade vi os at tilføie Følgende.

Udtrykket i Moderens Ansigt, medens hun pynter sin Datter, er mesterligt; Glæde over den skønne Datter og Tilfredshed med Pynten har udbredt Forklarelse over hendes rynkede Ansigt. De to Veninder — deilige som Italiens Himmel — ere tabte i Beskuelsen, og det er, som om den Tanke stjæler sig over deres Pander: „gid Du dog var saa smuk som hun! De vide ikke, at de ere ligesaa-smukke. Veninderne med Psalmebøgerne, Kirken ligeoverfor, en glødende Romer, en hentivende Romerinde, og en gammel venlig livsklog Moder — kunne vi andet end give den smukke Emilie Ret i den Formodning, at den unge Knos vil passe paa Leiligheden i Kirken? Det er en fuldendt skøn Expositionsscene til en Novelle, Hr. K. her har fremstillet. Da man endelig ikke kan fæste sit Die paa noget Punkt af dette Maleri uden at opdage en Skjønhed, ville vi kun ved Hovedfiguren — den pyntede Romerinde — fremhæve den deilige Bølgeform fra hendes Skulder langs Armen, der hviler i hendes Skjød, og langs Siden ned til Foden. Kjødsfarven i hendes Arm er saameget mesterligere, som den paa det hvide Forklæde, er vanskeligere at gjengive; de gennemskinnende Tinter fra hendes grønne Kjole, Lysvirkningen — Alt er fortræffeligt. Et Gjenkjen af dette finde vi i samme Konstners „lille Abbat“ (61). Men det er og kun et Gjenkjen; det mangler Ideegehalt i samme Grad, som hiint netop har Ideefylde; og den gode Teknik er det kun, som lader os gjenkjen Hr. Kuchler.

Da Hr. A. A. Müllers „Nauffkaa med hendes Terne“ (63) tilforn har været underkastet en Kritik, forbige vi det her, da desuden Rummet vilde forbyde os at udbrede os over de Ting, hvori vi maafee vilde være afvigende fra hiin Kritik. Her tillade vi os kun at bemærke, at vistnok Hr. Eddeliens Ulysses og hans guuldrapperede Terne staaer over Hr. M's Ulysses og hvilken som helst af hans Terne; men paa den anden Side har Hr. M's Maleri ikke saa fremtrædende Misgreb som Hr. E's.

*—n.

Nyheds-Post.

Kjøbenhavn den 21de April 1836. — Anordningen over en Jubelfests Holdelse i Aaret 1836 til Gindring om Reformationens Indførelse i Danmark, dateret d. 30te Marts d. A. bestemmer angaaende de høitideligheder, der skulle finde Steb ved Festen, der skal vedvare i 3 Dage, den 30 og 31te October, og 1ste November, iblandt mere, at, efterat Festen er forkyndt den foregaaende Søndag fra alle Prædikestole og her i Staden ved Herolder, skal ved Solens Dpgang den 30te October i Kjøben-